

PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

DYDD MAWRTH, 25 IONAWR 2022

Yn Hugh Thomas (Cadeirydd)

bressenol:

Gavin McArthur, David Price, Dr. Janet Wademan,
Cynghorydd Cowan, Cunnah, Goodway, Howells, K Jones a/ac
Williams

65 : YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ymddiheuriad am absenoldeb.

66 : DATGAN BUDDIANNAU

Y Cynghorydd Goodway - Eitem 7.1 ar yr Agenda

Buddiant personol fel llywodraethwr ar gyfer Ysgol Uwchradd Gymunedol Gorllewin Caerdydd

67 : AELODAETH PWYLLGORAU

PENDERFYNWYD – Bod y Pwyllgor wedi nodi bod y Cyngor ar 25 Tachwedd 2021 wedi ailbenodi Gavin McArthur a David Price yn Aelodau o'r Pwyllgor am dymor pellach o 5 mlynedd.

68 : COFNODION

Cymeradwyodd y Pwyllgor fel cofnod cywir gofnodion y cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 23 Tachwedd 2021 a 7 Rhagfyr 2021, yn amodol ar gywiro dau fân wall teipograffyddol.

69 : DIWEDDARIAD AR YR AMGYLCHEDD RHEOLI CYFARWYDDIAETHAU

The Chairperson welcomed Chris Lee, Corporate Director Resources, to the meeting. The Director was invited to present a report on the control environment within the Directorate.

The Committee received a report providing an update on the control environment within the Resources Directorate. Members were advised that the Resources Directorate provides a wide range of support services in undertaking its role of supporting the Operational Directorates in the delivery of their services. Business support and guidance services are provided on Finance, Human Resources, Commissioning and Procurement, Digital and Technological issues and Transport. The Directorate also provides some key front line services via Connect to Cardiff and 24/7 services. A summary of the resources within the directorate in terms of FTE posts was set out in the report.

Members were asked to note that the onset of the pandemic created additional challenges for the Directorate in terms of the way it operated. However, the Directorate also played a key enabling role in how the Council was able to respond effectively from a service perspective. For example, as homeworking became the default operation for thousands of employees, Digital Services played a key role; and as costs and income shortfalls were experienced, Finance and Procurement officers ensured that the Council remained financially resilient and able to respond quickly by commissioning vital supplies. Additionally, HR People Services were key in terms of the urgent need for amendments to employee policies and where solutions were needed for staff to be switched from existing roles to key front line posts.

Members were advised that robust performance management arrangements are in place across the directorate at both an individual service and overall management level. Balanced scorecard approaches are adopted across services and the Resources Management Team oversees performance and instigates corrective action where appropriate.

The Corporate Director and Directorate Management Team lead on governance, risk management and internal control to ensure there is a process for management surveillance, monitoring and control within the directorate. Examples of these systems, together with a summary of how the following areas are managed, were outlined in the report:

- Risk Management – Corporate and Directorate Risks
- Internal Audit Assurance
- Performance Management
- Significant Partnership / Collaboration Governance
- Senior Management Assurance Statements
- External Assurance
- Value for Money

The Chairperson invited the Corporate Director Resources to deliver a presentation. The presentation provided an overview of the directorate, its remit and its key priorities, together with a commentary of the issues bullet-pointed above.

The Chairperson then opened the debate. Members were asked to comment, seek clarification or raise questions on the information received. Those discussions are summarised as follows:

- In response to a question the Corporate Director confirmed that there was no overlap between the membership of the Local Pension Board and the Pension Committee. The only overlap would be those officers supporting the Board and the Committee.
- A Member noted the HR People Services and Finance functions within the directorate. Members asked how the volume of staff within those functions compared with equivalent sized authorities across the UK. The Head of Finance stated that the Senior Management Assurance Statement self-assurance ratings for the Finance function have a 'limited' rating in respect of benchmarking. The authority difficulty finding suitable sized authorities to benchmark against. The last time benchmarking was conducted across all central services was 3 or 4 years ago. At that time Cardiff compared favourably. In terms of staff numbers,

as Cardiff was the largest authority, the establishment was on the high side. However, Cardiff can deliver a wider range of projects and services because it has the skill set in house. Other authorities need to 'buy-in' those services.

- A Member asked when the directorate would look to revisit benchmarking. The Head of Finance advised that they had captured an action arising from the self-assessment exercise that benchmarking be revisited during the next 12 months. Informal networking is being undertaken within officer networks. Members were asked to note that both Finance and HR People Services have delivered efficiency savings year on year. The Corporate Director raised concerns around the credibility of benchmarking data given between Welsh local authorities and therefore more targeted benchmarking with core city comparators is preferred.
- A Member referred to the 'City Security' corporate risk highlighted in the report. They sought assurance that the planned response to any security threat in the city has been tested or verified in some way and that lessons have been learned from the Manchester Arena review. The Corporate Director confirmed that those arrangements are in place and are tested both internally and externally by partners such as National Government, Welsh Government and the Police. Lessons are being learned from the Manchester Arena review and those lessons are being applied on new projects such as the new indoor arena development. The risk register also provides assurance that those issues are being regularly monitored.
- A Member highlighted the importance of new technologies and data. They asked whether the corporate risk 'Analogue to Digital Shift by 2025 for Telecare customers' was pertaining to the transfer of technology or the usability of the ultimate service for users. The Corporate Director stated that it was critical to ensure that there was no loss of service for service users during any shift to new technology. In December 2021 the Telecare service received almost approximately 21,000 calls, 10,000 of which were deemed as critical.

RESOLVED – That the report be noted.

70 : DIWEDDARIAD AR GYLLID GAN GYNNWYS MATERION GWYDNLWCH

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau ddiweddariad ar faterion cyfredol ac roedd yn cynnwys datganiad ar y setliad dros dro, diweddariad modelu cyllideb ac effaith barhaus pandemig Covid-19.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol fod y setliad dros dro wedi'i roi i bob awdurdod lleol ym mis Rhagfyr. Cafodd Caerdydd gynydd o 10.7% - £52.6 miliwn yn nhermau arian parod. Fodd bynnag, roedd rhai costau ychwanegol i'w hystyried, gan gynnwys cyflwyno Cyflog Byw Gwirioneddol yn y Sector Gofal. Pwysleisiwyd hefyd na fyddai Cronfa Galedi 2022/23 o 1 Ebrill 2022. Atgoffwyd yr Aelodau bod rhagor o fanylion wedi'u cynnwys yn adroddiad y Cabinet a ddosbarthwyd cyn y cyfarfod.

Dywedwyd wrth yr Aelodau fod pandemig Covid-19 yn dal i gael effaith ariannol sylweddol. Yn ystod 2020/21, cyfanswm yr hawliadau gwariant oedd £47.7 miliwn a chyfanswm yr hawliadau incwm oedd £38.2 miliwn. Ym mis Tachwedd 2021/22, roedd hawliadau gwariant yn £18.7 miliwn ac roedd hawliadau incwm yn £9.9 miliwn.

Gan na fyddai Cronfa Galedi mwyach, byddai angen cynnwys y costau a'r colledion incwm a ragwelir yn ystod 2022/23 yng nghyllideb y Cyngor.

Gofynnwyd i'r Aelodau nodi sefyllfa modelu'r gyllideb. Byddai'r gyllideb derfynol yn cael ei hystyried ar ddiwedd y cyfnod ymgynghori. Yr adnoddau sydd eu hangen yw £739 miliwn ac mae'r adnoddau sydd ar gael yn £747 miliwn. Fodd bynnag, roedd rhai meysydd risg parhaus gan gynnwys ansicrwydd ynghylch lefelau ariannu grant penodol, cefnogi'r Cyflog Byw Gwirioneddol, rhagdybiaethau ynghylch dyfarniadau cyflog a phandemig Covid-19.

Byddai rhai agweddau allweddol ar y strategaeth ariannol yn cael eu hadolygu gan y Cabinet gan gynnwys defnyddio cronfeydd wrth gefn, y Dreth Gyngor ac arbedion cyllidebol. Tynnodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol sylw at y camau nesaf yn y broses o bennu'r gyllideb.

- Gofynnodd Aelod am eglurhad o'r ymadrodd 'dim mecanwaith ariannu gwaelodol' fel y nodir yn y datganiad setliad dros dro. Dywedwyd wrth y rhain mai'r terfyn ariannu gwaelodol yw'r lefel isaf o gynnydd y gallai awdurdod lleol ddisgwyl ei gael.
- Cyfeiriodd Aelod at y modelu arbedion cyllideb yn yr adroddiad. Gofynnwyd am fanylion am faint o soffistigeiddrwydd yn y modelu hwnnw ac a ystyriwyd bod y ffigurau arbedion hynny'n gadarn. Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol fod yr arbedion yn deillio o elfen 'ysgolion' ac elfen 'nad yw'n ysgolion'. Roedd elfen yr ysgol yn seiliedig ar dybiaeth o arbedion effeithlonrwydd o 1% ar gyfer ysgolion. Mater i ysgolion fyddai cynnig sut y byddai'r arbedion effeithlonrwydd hynny'n cael eu cyflawni. Mae elfen y tu allan i'r ysgol yn gyfres o gynigion effeithlonrwydd sydd â chynlluniau gweithredu a chynlluniau cyflawni cadarn ar waith. Daw arbedion o arbedion effeithlonrwydd ac ni fyddai unrhyw newidiadau sylweddol i wasanaethau a fyddai'n effeithio ar ddefnyddwyr gwasanaethau.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

71 : Y TÎM ARCHWILIO AC YMCHWILIADAU - DIWEDDARIAD AR GYNNYDD

Datganodd y Cyngorwyr Goodway fuddiant personol fel llywodraethwr ar gyfer Ysgol Uwchradd Gymunedol Gorllewin Caerdydd. Ni chymerodd y Cyngorwydd Goodway unrhyw ran yn y drafodaeth ar yr eitem hon.

Derbyniodd y Pwyllgor adroddiad cynnydd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am waith a pherfformiad y Timau Ymchwilio ac Archwilio Mewnol ar gyfer cyfnod chwarter tri 2021/22.

Rhoddodd yr Adroddiad Cynnydd Archwilio Mewnol (Atodiad 1) fanylion perfformiad mewn perthynas â'r Cynllun Archwilio Mewnol a chrynhai'r gwaith a wnaed, yr argymhellion blaenoriaeth a godwyd, y canfyddiadau beirniadol, tueddiadau sy'n dod i'r amlwg, a chanfyddiadau gwerth am arian perthnasol ar draws y Cyngor er mwyn cael sicrwydd gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Canolbwyntiodd Adroddiad Cynnydd y Tîm Ymchwilio (Atodiad 2) ar weithgareddau ymwybyddiaeth, canfod ac ymchwilio rhagweithiol ac adweithiol, gan gynnwys cymryd rhan mewn mentrau, megis ymarferion paru data'r Fenter Twyll Genedlaethol (MTG).

Rhoddodd y Rheolwr Archwilio grynodedb o'r canfyddiadau allweddol yn yr adroddiadau.

- Cyfeiriodd Aelod at y canfyddiad archwilio anfoddhaol ar gyfer Ysgol Uwchradd Gymunedol Gorllewin Caerdydd. Roeddent o'r farn ei bod yn ymddangos bod dadansoddiad ar draws ystod o weithgareddau yn ogystal â diffyg uchel. Gofynnwyd am sicrwydd bod camau'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â'r materion hynny. Cadarnhaodd y Rheolwr Archwilio fod Ysgol Uwchradd Gymunedol Gorllewin Caerdydd yn derbyn lefel uchel o gymorth. Mae'r adroddiad a chanfyddiadau'r archwiliad wedi'u trafod gyda'r Cyfarwyddwr Addysg sy'n ymwybodol ac sy'n monitro rhai agweddau. Cafwyd trafodaethau cadarnhaol hefyd gyda'r Pennaeth a'r Corff Llywodraethu ac, yn amodol ar ymateb ffurfiol i'r archwiliad, rhoddwyd ymrwymiad dangosol i weithredu ar holl argymhellion yr archwiliad. Sicrhawyd y Rheolwr Archwilio y gweithredir ar yr holl faterion. Bydd crynodeb gweithredol o'r ymateb ffurfiol i'r archwiliad yn cael ei roi i'r Pwyllgor a bydd yr ysgol yn cael ei hail-archwilio. Cadarnhaodd y Pennaeth Cyllid fod yr ysgol yn dod o fewn y protocol diffyg a'i bod yn cyfathrebu'n rheolaidd o ran ei chynllunio ariannol.
- Nododd Aelod fod patrwm yn yr archwiliadau cyn y contract sy'n arwain at ganfyddiadau negyddol. Gofynnwyd a oedd unrhyw faterion cyson sylfaenol a fyddai'n caniatáu i unrhyw archwiliadau pellach gael eu cwtogi fel y gellir ymdrin â materion systemig mewn ffordd fwy effeithlon o ran adnoddau. Dywedodd y Rheolwr Archwilio fod y rhan fwyaf o'r archwiliadau bellach wedi'u cwblhau a bod yr archwiliadau'n dod o hyd i fylchau mewn arddangos a chyflawnrwydd rhai cyffredin, ond hefyd rhai meysydd gwahanol o brosesau cyn contractio. Felly, roedd gwerth mewn cwblhau'r adolygiad archwilio ar draws cyfarwyddiaethau. Cafwyd argymhelliad cyson o ran perchnogaeth a goruchwyliaeth gan reolwyr o'r prosesau hynny er eu sicrwydd eu hunain.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

72 : SIARTER ARCHWILIO MEWNOL DDRAFFT A CHRYNODEB O GYNLLUN ARCHWILIO 2022/23

Derbyniodd y Pwyllgor adroddiad yn darparu'r Siarter Archwilio Mewnol Ddrafft ar gyfer 2022/23, Cylch Gorchwyl drafft y Pwyllgor a'r Cynllun Archwilio Cryno Drafft ar gyfer 2022/23.

Cyflwynwyd y dogfennau drafft i'r Aelodau eu hystyried a rhoi unrhyw sylwadau i gefnogi'r gwaith o ddatblygu dogfennau terfynol i'w cymeradwyo ar 15 Mawrth 2022 ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23.

Nododd y Rheolwr Archwilio fod nifer o fân ddiweddariadau wedi'u cynnwys yn y Siarter Archwilio Mewnol ddrafft. Rhagwelir na fydd unrhyw ddiweddariadau sylweddol i'r Cylch Gorchwyl o ganlyniad i ganllawiau Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) a fydd yn cael eu cyhoeddi ym mis Ebrill 2022.

- Gofynnwyd i'r Rheolwr Archwilio egluro'r hyn a olygir wrth 'archwiliad man canol' a'i ddiben fel y nodir yn y Protocol Archwilio. Dywedodd y Rheolwr Archwilio fod yn rhaid i archwiliad man canol ddigwydd o leiaf yng nghanol yr archwiliad a'i

ddiben oedd cynnal adolygiad man canol sydd wedi'i ddogfennu'n ffurfiol. Bydd yr archwilydd yn cyflwyno ei waith hyd yma, unrhyw faterion allweddol, barn archwilio ddangosol a bydd yn manylu ar ba waith sy'n weddill y mae angen ei gyflawni i gwblhau'r archwiliad. Mae'n cynnig cyfle i wirio bod yr archwiliad yn cael ei gyflawni'n effeithiol, ac i wneud unrhyw benderfyniadau strategol am y gwaith sy'n weddill er mwyn cyflawni darn o waith o ansawdd da yn brydlon. Wrth ymateb i gwestiwn pellach, cadarnhaodd y Rheolwr Archwilio fod asesiad ôl-archwilio yn cael ei gynnal sy'n cynnwys sgorau adolygeion ac adolygwyr. Gofynnir am ffurflen adborth cleientiaid hefyd. Dywedodd y Rheolwr Archwilio fod angen archwiliad man canol yn systematig ond mae'n dilyn dull cymesur. Os yw'r archwiliad ar y trywydd iawn, gellir cwblhau'r ymarfer yn gyflym iawn.

- Gofynnodd Aelod a oedd nifer y diwrnodau archwilio yn lleihau yn yr amgylchedd heriol heddiw ac a oedd pwysau canlyniadol yn dod i'r amlwg, ac, os oedd, sut yr oeddent yn cael sylw. Dywedodd y Rheolwr Archwilio nad yw'r diwrnodau archwilio sydd ar gael fesul archwiliad unigol yn lleihau ac nad yw'r diwrnodau archwilio yn y Cynllun Archwilio yn sylweddol is ar y cyfan. Nid yw'r tîm bellach yn elwa o'r adnodd ychwanegol a ddarperir gan hyfforddai CIFPA, ond mae'r adnoddau staff sylweddol ar gyfer y tîm wedi aros yn sefydlog. Mae'r Tîm Archwilio yn parhau i ymateb i risg, a'r canfyddiadau ar gyfnodau allweddol drwy gydol yr archwiliad. Mae cyfarfodydd monitro a phwyntiau gwirio ar waith yn ystod archwiliadau fel y gellir gwneud penderfyniadau allweddol er mwyn cyfarwyddo a thargedu'r adnoddau sydd ar gael yn y ffordd fwyaf effeithiol.
- Wrth grynhoi'r sefyllfa yn erbyn y cynllun archwilio, dywedodd y Rheolwr Archwilio fod targedau clir ar waith a bod gwaith yn cael ei flaenoriaethu i ddarparu Barn Archwilio Flynyddol iawn. Dywedodd y Rheolwr Archwilio fod gan Chwarter 1 nifer uwch o archwiliadau wedi'u cwblhau fel arfer, wrth i archwiliadau a ddygwyd ymlaen o'r flwyddyn flaenorol ddod i ben. Mae Chwarter 2 yn fwy heriol gan ei fod yn cynnwys gwyliau ysgol pan fydd staff yn cymryd cyfran fwy o'r gwyliau blynyddol yn ystod gwyliau'r haf ac efallai na fydd cleientiaid archwilio ar gael. Yn ystod Chwarter 3 mae llawer o archwiliadau fel arfer ar gam o waith maes gweithredol a Chwarter 4 fel arfer yw'r mwyaf ffrwythlon o ran archwiliadau wedi'u cwblhau, sef y targed ar gyfer y flwyddyn gyfredol.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

73 : ADRODDIAD BLYNYDDOL CRYNO AR ARCHWILIO

Croesawodd y Cadeirydd Phil Pugh a Samantha Clements o Archwilio Cymru.

Cyflwynodd Phil Pugh grynodedb o'r gwaith a gwblhawyd ar gyfer Cyngor Caerdydd y Crynodeb Archwilio Blynyddol diwethaf ym mis Ionawr 2021. Cynhyrchwyd yr adroddiad yn unol â dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol mewn perthynas â gwelliant parhaus, cyfrifon archwiliedig, gwerth am arian, egwyddorion datblygu cynaliadwy ac ati. Roedd yr adroddiad hefyd yn cydnabod y straen parhaus ar wasanaethau cyhoeddus o ganlyniad i bandemig Covid-19. Nod Archwilio Cymru yw ymgymryd â'u gwaith mewn modd sy'n lleihau'r effaith ar wasanaethau cyhoeddus ond sy'n mynd i'r afael â'u dyletswyddau statudol.

Atgoffwyd yr Aelodau bod y Datganiad o Gyfrifon wedi'i gymeradwyo ym mis Hydref 2021 ac roedd adroddiad naratif y Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn gyson ac yn unol â barn Archwilio Cymru am y Cyngor.

Mae nifer o archwiliadau hawliadau grant ar fin cael eu cwblhau a gobeithio y byddent yn cael eu cymeradwyo yn y dyfodol agos. Fodd bynnag, mae Tystysgrif Cwblhau'r Archwiliad Cyffredinol wedi'i chyhoeddi.

Tynnodd Phil Pugh sylw at yr adroddiadau allweddol a gyhoeddwyd yn ystod y flwyddyn gan gynnwys adroddiadau ar y rhaglen profi, olrhain, diogelu; cyflenwi cyfarpar diogelu personol a chyflwyno'r rhaglen frechu. Cadarnhawyd hefyd bod y Cyngor wedi cyflawni ei ddyletswyddau gwella parhaus o dan y mesur Llywodraeth Leol.

Gofynnwyd i'r Aelodau nodi bod adroddiad ar Gynaliadwyedd Ariannol wedi'i gyflwyno i gyfarfod y Pwyllgor ym mis Rhagfyr. Derbyniwyd bod yr awdurdod yn wynebu nifer o risgiau mewn perthynas â'i Gynllun Ariannol Tymor Canolig ond ystyriwyd hefyd fod gan yr awdurdod drefniadau priodol ar waith i reoli hyn.

Hysbyswyd yr Aelodau hefyd am yr agweddau eraill ar waith y bydd Archwiliad Cymru yn eu hystyried gan gynnwys cynllunio ar gyfer adfer.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

74 : Y RHAGLEN WAITH A DIWEDDARIAD AR AMSERLEN AC

Cafodd yr Aelodau'r wybodaeth ddiweddaraf am Raglen Waith ac Amserlen Archwilio Cymru.

Gofynnwyd i'r Aelodau nodi ei bod yn dal yn ofynnol i'r Ffurflen Cyfrifon Llywodraeth Gyfan gael ei hardystio. Mae Archwilio Cymru a Chyngor Caerdydd yn dal i aros i'r Trysorlys gyhoeddi cyfarwyddiadau.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

75 : DIWEDDARIAD ADRODDIAD HUNANASESU CANOL BLWYDDYN

Derbyniodd y Pwyllgor adroddiad yn rhoi trosolwg o'r broses hunanasesu hanner blwyddyn a'r canlyniadau. Gwahoddwyd y Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau, Gareth Newell, i gyflwyno'r adroddiad.

Dywedwyd wrth yr Aelodau fod Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 wedi sefydlu fframwaith deddfwriaethol newydd ar gyfer rheoli perfformiad llywodraeth leol, gyda phwyslais ar hunanwella drwy system sy'n seiliedig ar hunanasesu ac asesu perfformiad panel. Adroddwyd ar y newidiadau i'r fframwaith perfformiad a rôl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn y broses honno yn y cyfarfod ym mis Medi.

Mae'r fframwaith yn cynnwys gofyniad statudol i gynnal adroddiad hunanasesu bob blwyddyn. Fodd bynnag, mae'r awdurdod wedi penderfynu cynnal hunanasesiad

canol blwyddyn ychwanegol yn dilyn proses debyg er mwyn rhoi sicrwydd yn erbyn cyflawni amcanion y Cynllun Corfforaethol ar y pwynt canol blwyddyn.

Atgoffwyd yr Aelodau o'r pum gofyniad penodol mewn perthynas â rheoli perfformiad:

- Dyletswydd i adolygu perfformiad yn barhaus
- Dyletswydd i ymgynghori ar berfformiad
- Dyletswydd i adrodd ar berfformiad
- Dyletswydd i drefnu asesiad perfformiad panel
- Dyletswydd i ymateb i adroddiad asesu perfformiad y panel

Amlygodd yr adroddiad y newidiadau a wnaed i'r fframwaith rheoli perfformiad mewn ymateb i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Caiff adroddiad ei ystyried gan y Cabinet ym mis Chwefror 2022 sy'n nodi'r diwygiadau i Fframwaith Cynllunio a Pherfformiad y Cyngor, sydd wedi bod yn destun ymgysylltu â'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, y Pwyllgor Adolygu Polisi a Chraffu Perfformiad a Chadeiryddion y Pwyllgorau Craffu eraill.

Rhoddodd yr adroddiad drosolwg o'r dull hunanasesu a fabwysiadwyd a rôl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

- Gofynnodd yr Aelodau am eglurhad o rôl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wrth dderbyn yr adroddiad. Dywedodd y Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau y gofynnwyd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio roi sylwadau ar y broses hunanasesu a chael gwybodaeth am y gwaith a wnaed hyd yma.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

76 : TRACIWR ARGYMHELLIAD - ADRODDIADAU CYRFF ADOLYGU ALLANOL

Derbyniodd y Pwyllgor adroddiad yn rhoi trosolwg o'r gwaith o reoli a chyflawni argymhellion a dderbyniwyd gan Archwilio Cymru, Estyn, Arolygiaeth Gofal Cymru ac Arolygiaeth Carchardai Ei Mawrhydi yn Chwarter 2 2021/22. Gwahoddwyd y Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau i gyflwyno'r adroddiad.

Gofynnwyd i'r Aelodau nodi, yn ystod ystyriaeth flaenorol y Pwyllgor o'r mater hwn ym mis Ionawr 2021, fod y Pwyllgor wedi cael gwybod am y bwriad i ehangu'r wybodaeth a ddarparwyd mewn adroddiadau yn y dyfodol i gynnwys cynnydd yn erbyn adroddiadau cenedlaethol Archwilio Cymru (lle bo'n briodol) ac argymhellion a wnaed gan gyrrff rheoleiddio allanol eraill, gan gynnwys Estyn, Arolygiaeth Gofal Cymru ac Arolygiaeth Carchardai Ei Mawrhydi. Roedd yr adroddiad gerbron y Pwyllgor yn adlewyrchu'r sefyllfa mewn perthynas â'r holl gyrrff rheoleiddio allanol uchod. At hynny, cytunwyd hefyd y byddai'r Traciwr Archwilio yn cynnwys manylion am drefniadau 'atebolrwydd / adrodd i', ar gyfer pob Archwiliad Allanol. Dywedwyd wrth yr Aelodau y bydd y dull hwn yn cael ei fabwysiadu cyn i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried y traciwr nesaf, ar 8 Gorffennaf 2022.

Ers i'r traciwr gael ei adrodd ddiwethaf i'r Pwyllgor, mae dau adroddiad rheoleiddio wedi'u derbyn gan y Cyngor, sef: yr Asesiad Cynaliadwyedd Ariannol a gynhaliwyd gan Archwilio Cymru; ac arolygiad sy'n seiliedig ar risg o wasanaethau cymdeithasol Cyngor Caerdydd a gynhaliwyd gan Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC).

- Gofynnodd Aelod a yw'r argymhellion yn yr adroddiadau gan gyrff allanol yn cael yr un pwys. Rhoddodd y Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau sicrwydd bod yr un ffocws ar yr holl reoleiddwyr allanol. Byddai goruchwyliaeth briodol yn cael ei darparu ar unrhyw argymhellion rheoliadol gan bwyllgorau craffu perthnasol yn unol â'u cylch gorchwyl.
- Cyfeiriodd Aelod at dabl 1 ym mharagraff 9 o'r adroddiad. Roeddent o'r farn nad oedd yn bosibl canfod a oedd yr argymhellion caeedig wedi cyrraedd eu dyddiad gweithredu ac a oeddent yn cael eu cyflawni'n gynnar neu'n hwyr. Nododd y Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau fod y manylion pellach wedi'u cynnwys yn yr atodiad i'r adroddiad.
- Awgrymodd Aelod y byddai'n ddefnyddiol cyflwyno'r argymhellion agored a nodi'r rhai nad ydynt i fod i gael eu cwblhau eto.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

77 : DIWEDDARIAD AR Y BERTHYNAS WAITH RHWNG Y PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO A'R PWYLLGORAU CRAFFU

Derbyniodd yr Aelodau adroddiad yn rhoi manylion am ymgysylltiad diweddar rhwng Cadeirydd y Pwyllgor a Chadeiryddion Pwyllgor Craffu'r Cyngor. Gofynnwyd i'r Aelodau ystyried cymeradwyo cynigion ar gyfer gweithio mewn partneriaeth â'r swyddogaeth graffu.

Dywedwyd wrth yr Aelodau fod Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn gosod cyfrifoldebau perfformiad ar y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Mae'r Pwyllgor yn gyfrifol am adolygu a gwneud argymhellion ar y canlynol:

- Mae'r adroddiad Lles Blynyddol (adroddiad hunanasesu statudol y Cyngor) yn flynyddol.
- Adroddiad Asesu Perfformiad y Panel, gan gynnwys ymateb y Cyngor, o leiaf unwaith yn ystod cylch etholiadol.

Mae'r adolygiadau hyn yn canolbwyntio ar faterion lefel uchel sy'n ymwneud â llywodraethu perfformiad yn hytrach nag ar y materion perfformiad gwasanaeth y mae Pwyllgorau Craffu yn ymdrin â hwy. Mae Pwyllgorau Craffu'r Cyngor yn gyfrifol am graffu ar faterion perfformiad penodol o fewn cylch gwaith eu cylch gorchwyl, a byddant yn eu tro yn bwydo i mewn i'r adroddiad Lles Blynyddol. Yna caiff yr adroddiad Lles Blynyddol ei rannu â'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Ar 20 Gorffennaf 2021, rhoddodd Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wybod i'r Aelodau am ei fwriad i ymgysylltu â Chadeiryddion pum Pwyllgor Craffu'r Cyngor er mwyn datblygu a chynnal trefniant gweithio mewn partneriaeth. Mynychodd y Cadeirydd gyfarfod o Fforwm Cyswllt y Cadeiryddion Craffu ym mis Rhagfyr 2021. Cytunwyd ar y broses ganlynol:

- Caiff Cynllun Cyswllt ei ddatblygu ar gyfer y flwyddyn gyfredol a'i adolygu ar ddiwedd y cyfnod adrodd;
- Bydd holl lythyrau'r Pwyllgor Craffu yn cael eu rhannu â'r Rheolwr Archwilio a fydd yn nodi ac yn trafod materion sy'n berthnasol i rôl y Pwyllgorau gyda Chadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio;

- Bydd y Rheolwr Archwilio yn rhannu llythyrau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio gyda'r Prif Swyddogion Craffu perthnasol er gwybodaeth i'r Pwyllgor Craffu;
- Bydd Rhaglenni Gwaith y Pwyllgorau a'r wybodaeth ddiweddaraf yn cael eu rhannu a'u hystyried gan y Swyddog Arweiniol a Chadeirydd y Pwyllgor perthnasol ar gyfer ymwybyddiaeth a mewnwelediad;
- Bydd y Cadeiryddion yn cynnal cyfarfod ddwywaith y flwyddyn (a fwriedir fel mis Gorffennaf a mis Rhagfyr) – bydd hyn yn cyd-fynd ag amseriad adroddiadau ac adolygiadau perfformiad canol blwyddyn a diwedd blwyddyn a byddai'n darparu fforwm ar gyfer trafodaethau perthnasol.

Caiff y broses ei chydlynu gan Reolwr Archwilio'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Prif Swyddog Craffu perthnasol ar gyfer pob Pwyllgor Craffu. Bydd Pennaeth y Gwasanaethau Democraataidd yn goruchwyllo trefniadau Craffu, a bydd y RhG Perfformiad a Pholisi yn darparu cymorth lle bo hynny'n briodol. Bydd Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Rheolwr Archwilio yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am y berthynas waith rhwng y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Pwyllgorau Craffu fel y bo'n briodol.

Gofynnodd Aelod a oes unrhyw waith wedi'i wneud i ddeall yn well sut y gellid integreiddio rhwng y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Pwyllgor Craffu er mwyn sicrhau'r effaith fwyaf posibl. Dywedodd y Rheolwr Archwilio fod Rhwydwaith Cadeiryddion Pwyllgorau Llywodraethu ac Archwilio Cymru Gyfan yn llywio Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau Cymru a bod eu cyfarfod diweddaraf yn canolbwyntio'n benodol ar y cyfrifoldebau newydd. Roedd y trafodaethau hynny'n llywio dull y Cadeirydd o gyfarfod â'r Cadeiryddion Craffu.

Gofynnodd Aelod a oes unrhyw gasgliad wedi'i wneud ynghylch gwahaniaethu'r cylch gorchwyl rhwng pwyllgorau craffu a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ac a oes digon o eglurder wedi'i gynnwys yn y cylch gorchwyl. Derbyniodd y Cadeirydd y pwynt a chytunodd i drafod y mater ymhellach gyda'r Rheolwr Archwilio.

Cododd Aelod bryderon ynghylch y Pwyllgor yn gor-reddeg ei gylch gwaith yn anfwriadol i feysydd sydd o fewn cylch gwaith Pwyllgorau Craffu'r Cyngor yn briodol. Gwahoddwyd y Cyfarwyddwr Llywodraethu a Chyfreithiol i wneud sylwadau. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod cylch gorchwyl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn rhoi trosolwg o'r trefniadau archwilio, sicrwydd ac adrodd sy'n sail i lywodraethu a chyllid da, tra bod craffu'n gyfrifol am fonitro perfformiad yn barhaus. Mae angen i'r Pwyllgor gydnabod y gwahaniaethau yn y cylch gorchwyl. Ni fyddai'r Pwyllgor yn dymuno gwneud argymhellion a oedd yn anghyson ag argymhellion y Pwyllgor Craffu.

Roedd Aelod o'r farn y byddai'r pwynt naturiol lle byddai Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a Phwyllgor Craffu yn cyfarfod yn ymwneud â pherfformiad. Byddai gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ddiddordeb mewn gwybod a oes mesuriadau perfformiad ar waith, a ydynt wedi'u dilysu, a oes cyfeirnod mewnol ac allanol iddynt, ac ati. Felly, byddai'n ddefnyddiol cael sgwrs gyda'r swyddogaeth graffu ynghylch sut y caiff perfformiad ei asesu a'i reoli. Ystyriwyd bod gwaith craffu'n cael ei gryfhau drwy fesur perfformiad effeithiol a goddrychol ac os nad oedd gan bwyllgorau craffu y rheini ar waith yna byddai'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn mynd i'r afael â hynny. Felly, mae deialog yn naturiol.

PENDERFYNWYD – Bod y Rheolwr Archwilio a'r Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol yn cael deialog ynghylch cylch gorchwyl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Pwyllgorau Craffu perthnasol ac yn dod ag adroddiad yn ôl i gyfarfod nesaf y Pwyllgor yn egluro'r sefyllfa.

78 : DATGANIAD SICRWYDD UWCH REOLWYR A CHYNLLUN GWEITHREDU DLLB 2021/22 (CANOL Y FLWYDDYN)

Derbyniodd y Pwyllgor adroddiad yn rhoi diweddariad bob hanner blwyddyn ar y Datganiadau Sicrwydd Uwch Reolwyr (DSUR). Roedd yr adroddiad yn cynnwys naratif ar sut y daeth yr Uwch Dîm Rheoli i'w gasgliadau.

Wrth ymateb i bwynt a godwyd gan Aelod o'r Pwyllgor, cytunodd y Pennaeth Cyllid i ystyried a ellid cynnwys ystyriaethau gwerth am arian yn disgrifyddion unrhyw ddatganiadau sicrwydd perthnasol.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

79 : STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS DDRAFFT 2022/23

Derbyniodd yr Aelodau adroddiad a gofynnwyd iddynt roi sylwadau ar Strategaeth Reoli ddrafft y Trysorlys ar gyfer 2022/23 a gaiff ei chymeradwyo fel rhan o Adroddiad y Gyllideb i'r Cyngor ym mis Mawrth 2022.

Gofynnwyd i'r Aelodau nodi bod rhagolygon y Trysorlys a llawer o'r dangosyddion sydd wedi'u cynnwys yn y strategaeth ddrafft hon yn dibynnu ar y Rhaglen Gyfalaf derfynol, a fydd yn cael ei phennu yn y Cyngor ym mis Mawrth 2022. At hynny, bydd y sefyllfa fonitro Mis 9 wedi'i diweddarau ar gyfer 2021/22 hefyd yn cael ei hystyried ym mis Chwefror 2022.

Nodwyd prif bwyntiau Strategaeth Rheoli ddrafft y Trysorlys yn yr adroddiad. Tynnodd y Rheolwr Gweithredol, Corfforaethol a'r Trysorlys sylw hefyd at newidiadau diweddar i God Rheoli Trysorlys a Chod Darbodus CIPFA.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

80 : CAMAU ETO I'W CYFLAWNI

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

81 : GOHEBIAETH

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

82 : DIWEDDARIAD AR Y RHAGLEN WAITH

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

83 : EITEMAU BRYD (OS OES RHAI)

Ni nodwyd unrhyw eitemau bryd.

84 : DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

Mae'r cyfarfod nesaf wedi'i drefnu ar gyfer 15 Mawrth 2022.

Daeth y cyfarfod i ben am 7.30 pm